

INESJOURNAL

ULUSLARARASI EĞİTİM BİLİMLERİ DERGİSİ
THE JOURNAL OF INTERNATIONAL EDUCATION SCIENCE

Yıl: 2, Sayı: 5, Aralık 2015, s. 24-35

Mevlüt AYDOĞMUŞ¹

İLKOKUL DÖRDÜNCÜ SINIF İNGİLİZCE DERSİNDE KULLANILAN DIZGELİ ÖĞRETİMİN ÖĞRENCİ ERİŞİSİNE ETKİSİ

Özet

TDK (2014) dili İnsanların düşündüklerini ve duyduklarını bildirmek için kelimelerle veya işaretlerle yaptıkları anlaşma olarak tanımlamaktadır. Dil bir iletişim aracıdır. Bir toplumda yaşayan bireyler birbirleriyle aynı dili konuşarak iletişim kurarlar. Hızla Gelişen ve değişen dünyamızda artık sadece bulunduğumuz toplumun dilini değil, farklı toplumlardan insanlarla iletişim kurmamıza imkân sağlayan dilleri öğrenmek bir zorunluk haline gelmiştir.

Günümüzde ekonomik ve teknolojik gelişmeler sonucunda, yabancı dil olarak İngilizce neredeyse tüm ülkelerde kullanılan “dünya dili” haline gelmiştir. Bu nedenle ülkemizde de yabancı dil öğretimi daha çok İngilizce öğretimi üzerinde yoğunlaşmıştır.

Ülkemizde İngilizce en çok tercih edilen yabancı dil olup İngilizce öğretimi gün geçtikçe daha erken yaşlarda verilmeye başlanmıştır. Devlet okullarında ikinci sınıf özel okullarda ise anaokulundan itibaren öğretimi yapılmaktadır.

Bu çalışmalarla birlikte İngilizce öğretiminin iyileştirilmesi için gerek Milli Eğitim Bakanlığı düzeyinde gerekse akademik camiada farklı çalışma ve araştırmalar yürütülmektedir.

Bu çalışmada da çeşitli eğitim düzeylerindeki farklı derslerde etkililiği ortaya konmuş olan dizgeli öğretim yaklaşımının İngilizce öğretimindeki etkililiği araştırılmıştır.

Anahtar sözcükler: Dizgeli Eğitim, İngilizce Öğretimi

---

¹ Uzman, Necmettin Erbakan Üniversitesi Erasmus Koordinatörlüğü, mevlutaydogmus@hotmail.com

THE IMPACT OF SYSTEMATIC TEACHING ON STUDENT ACHIVEMENT IN FOURTH GRADE PRIMARY EDUCATION ENGLISH LESSON

Abstract

TDK (2014) defines language as an agreement which is made by words or signs in order to express what people are thinking and what they hear. Language is a means of communication. Individuals living in a society communicate with each other by speaking the same language.

In our rapidly developing and changing world it has become a necessity to learn not only our own community's languages but also the languages enabling us to communicate with people from different communities.

Today, as a result of economic and technological development, English as a foreign language has become almost "world language" which is used in all countries. Therefore, foreign language teaching in our country has focused mostly on teaching English.

In our country English is the most preferred foreign language and by the day at early ages it has been taught. In public schools English teaching starts in the second grade and in private schools it starts in kindergartes.

Along with these studies, for improving the teaching of English different researches and studies are carried out by Ministry of Education and academia.

The aim of this study is to determine the effectiveness of the systematic teaching in the teaching English.

GİRİŞ

İngilizce öğrenmeye yönelik ihtiyaçlarımızı çok iyi bilmemize rağmen, bunu gerek ilköğretim, gerek ortaöğretim ve hatta yükseköğretim düzeyinde başarılı bir şekilde gerçekleştiremiyoruz. Bunun altında yatan birçok neden vardır. Bu nedenlerden en önemlilerinden bir tanesi öğrenci motivasyonudur.

Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde faaliyet gösteren ilköğretim okulları incelendiğinde içerisinde birçok öğrenme seviyesi, öğrenme çeşidi ve farklı altyapılı öğrencileri içeren sınıflarda, öğrenci farklılıklarının bütün okullarda var olduğu görülmektedir. Öğrencilerin bir kısmı derse oldukça ilgiliyken diğer bir kısmı yeterli ilgiyi gösterememekte veya bir kısmı dil edinimlerini çok kısa bir sürede yaparken diğerleri ise daha yavaş ilerlemektedirler (Erol, 2008).

Motivasyonu artırmak sınıftaki tüm öğrencilerin dikkatlerini çekebilmek ve ders boyunca sürdürebilmek, öğrenim sürecinde öğrencileri aktif kılmak, kendilerini ifade edebilmeleri için gerekli ortamı hazırlamak, dil becerilerinin hepsini kullanarak geliştirmelerini sağlamak önemlidir. Ayrıca uygulamalar esnasında sınıftaki diğer arkadaşları ile iş birliği yapabilmelerini sağlamak, eğlenerek öğrenmelerine imkân tanıyabilmek, yeni teknoloji ve materyalleri kullanabilmek, öğrendiği dili kullanabilmesine imkân tanımak ile mümkündür. Bu noktada farklı yaklaşımların denenmesi ve işe koşulması gerekmektedir.

Bu çalışmada farklı derslerde etkililiği ortaya konan Dizgeli Eğitim yaklaşımına bağlı olarak İngilizce dersi için hedef ve davranış, içerik, eğitim ve sınama durumları hazırlanıp uygulanmıştır.

Dizge: Aralarında ilişkiler bulunan, böylece belli bir işlevi olan bir bütün oluşturacak biçimde etkileşen nesnelere topluluğu. Bir dizgeyi oluşturan nesnelere arasında kişiler, makineler, yordam, izlenice ya da veriler bulunabilir. Ayrıca bu nesnelere de kendi başlarına birer dizge niteliği taşıyabilir; bu durumda dizgenin alt dizgelerinden söz edilir.(TDK,2014)

Dizgeli eğitim Sönmez tarafından 1982 yılında önerilen olabilirlik felsefesi ile temellendirilmiştir Olabilirlik “Her türlü bilgi şimdilik”, “Olmaz; olmaz” önermeleri üzerine inşa edilmiştir. Dizgeli eğitim (öğretim), eğitim biliminin ilkelerine göre belirlenmiş hedef davranışlar, içerik, eğitim ve sınav durumları ile dönüştürülen canlı bir yapı olarak ele alınabilir. Böyle bir eğitim anlayışında önce hedefler belirlenebilir, buradan hareketle eğitimin genel ve özel hedeflerine gidilebilir. Hedefler belirlendikten sonra, o hedeflerin göstergesi olan davranışlar saptanabilir. Bu davranışların hangi içerikle kazandırılacağı, bilimsel, sanatsal ve düşünsel açıdan çağdaş olan bir yaklaşımla yazılabilir. Belirlenen davranışların, onlarla ilgili olan içeriği kullanarak, uygun öğrenme-öğretme strateji, yöntem ve teknikleriyle nasıl kazandırılacağı planlanabilir; bu süreç sonunda bir değerlendirme yapılabilir. Ayrıca sürecin içinde de çeşitli değerlendirmeler işe koşulabilir (Küçüköğlü ve Bay, 2007).

Dizgeli Eğitimin ilkeleri şunlardır:

1. Hiçbir kuram öğrenme ve öğretmeyi tek başına açıklayamaz.
2. Herhangi bir davranış tek bir kuram, yöntem ve teknikle öğrenciyi kazandırılmaz.
3. Aynı davranışı öğrenmek farklı kişilerde farklı yollarla gerçekleşir.
4. Tek bir etkinlikle kalıcı davranışların öğrenilmesi zordur.
5. Davranışın niteliği ve düzeyi değişince kuram, strateji, yöntem ve teknikte değişmelidir.
6. Öğrenme ortamında ünite temele alınmalı ve diğer derslerle ilişki kurulmalıdır.
7. Öğretmen yönlendirici olmalıdır (Sönmez,2006).

Dizgeli Eğitim yetişeceği hazırlanırken dört öğeye yer verilir (Sönmez,2004):

1. Hedef-davranışlar: Dizgeli Eğitimde hedef-davranışlar bilişsel, duyuşsal, devinişsel ve sezgisel olarak dört alanda toplanır. Bu alanlar birbirine bağlıdır ve birbirini destekler nitelikte yetişekte yer alır.

2. İçerik: İçerik hedef davranışlardan hareketle çağdaş bilimsel, sanatsal, felsefi bilgiyle yapılandırılmış öğrenci hazır bulunuşluk düzeyine uygun hazırlanmalıdır. Dizgeli Eğitimde içerik ünite temelli ve diğer alanlarla ilişkili biçimde hazırlanır. İçerik basitten karmaşığa, soyuttan somuta, bilinenden bilinmeyene, kolaydan zora hazırlanır.

3. Eğitim durumu: Hedef- davranışların öğrencilere kazandırılması amacıyla gerekli uyarıcıları düzenlenip işe koşulmasıdır. Hedef-davranışların düzeyine göre uygun öğrenme-öğretme strateji, yöntem ve teknikleri kullanılarak öğrenciyi ipucu, dönüt, pekiştirici ve düzeltmeler verilerek eğitim durumu süreci işler. Eğitim durumları düzenlenirken aşağıda belirtilen sıra izlenebilir:

3.1. Devletin uzak hedefleri ile çelişmeyen hedeflerden hareketle Milli Eğitim ve okulun hedefleri saptanır.

3.2. Okulun hedefleri belirlendikten sonra, her bir dersin hedefleri saptanmalıdır.

3.3. Ders düzeyinde belirlenen hedefler davranışa dönüştürülür.

3.4. Hedef davranışlara uygun olarak üniteler oluşturulur.

3.5. Her ünite için dersler bölüştürülür ve eğitim durumları saptanır

4. Sınama durumları: Yapılan öğretimin başarıya ulaşp ulaşmadığını, ulaşıldıysa ne ölçüde ulaşıldığını tespit etme aşamasıdır. Sınama durumlarında gerekli veriler alınarak yetiştirilen eksik ve artı yönleri belirlenerek dirik olan yapı geliştirilir. Dizgeli Eğitimde sınav durumları çok boyutlu olarak hazırlanır ve öğrencilerin bütün olarak değerlendirilmesini esas alır.

İlgili araştırmalar

Dizgeli eğitimin etkililiği ile ilgili gerek makale gerekse tez olarak farklı dersler ve konular için çalışmalar yapılmıştır.

Piji (2006) tarafından yapılan araştırmada dizgeli öğretime göre geliştirilen eşlik dersi programının akademik başarı, tutum, yeterlik algısı ve kalıcılık üzerindeki etkisinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Dizgeli Öğretime göre geliştirilen Eşlik dersi programının uygulandığı grubun başarı testi puanları, kalıcılık ortalama puanları, (bilgi, kavrama, uygulama, bilgiyi bulma, kullanma ve o bilgiden yenilerini üretme düzeyi ve toplam puanları) eşlik dersi toplam tutum puanları, gözlem toplam puanları ile geleneksel öğretimin yapıldığı grubun başarı testi puanları ile kalıcılık ortalama puanları , (bilgi, kavrama, uygulama, bilgiyi bulma, kullanma ve o bilgiden yenilerini üretme düzeyi ve toplam puanları) eşlik dersi toplam tutum puanları, gözlem toplam puanları arasında deney grubunun lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Uygulama ve bilgiyi bulma, kullanma ve o bilgiden yenilerini üretme düzeyi kalıcılık puanları ile piyano ile eşlik alanında yeterlik algısı puanları arasında deney ve kontrol grupları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Küçükoğlu (2007) tarafından yapılan “Dizgeli Öğretimin Öğrenci Erişimine Etkisi” isimli çalışma ile eğitim fakültesi birinci sınıf Öğretmenlik Mesleğine Giriş dersinde dizgeli öğretim yapılan grubun erişim ortalaması ile geleneksel öğretim yapılan grubun erişim ortalaması karşılaştırılmıştır. Aralarında anlamlı bir farkın olup olmadığına bakılmış ve bilgi, kavrama düzeyinde ve toplam düzeyde Dizgeli öğretim yapılan grubun lehine anlamlı fark bulunmuştur.

Öntaş (2010) tarafından “ İlköğretim Sosyal Bilgiler Dersinde Yapılandırmacı Yaklaşım İle Dizgeli Eğitimin Öğrenci Erişimine Etkisi Arasındaki Fark” isimli çalışmada Dizgeli eğitimin kullanıldığı grubun sosyal bilgiler dersi uygulama ve toplam erişim ortalaması, yapılandırmacı yaklaşımın kullanıldığı grubun uygulama ve toplam erişim ortalamasından yüksek bulunmuştur. Ayrıca geleneksel olarak bilgi düzeyinde erdişilerle yetinilen sosyal bilgiler dersinde, ihtiyaç duyulan uygulama düzeyindeki beceriler dizgeli eğitim uygulamaları ile öğrencilere kazandırılabilceği kanaati oluşmuştur.

Eldemir (2010) tarafından yapılan “Geleneksel Türk Sanat Müziği Dersinde Dizgeli Öğretim Yönteminin Öğrenci Erişimine Ve Kalıcılığa Etkisi” isimli çalışmada Dizgeli Öğretim yöntemine göre eğitim verilen deney grubunun bilgi, kavrama, toplam erişimi ve toplam kalıcılık düzeyi puanları ile geleneksel öğretim yöntemine göre eğitim verilen kontrol grubunun bilgi, kavrama, toplam erişimi ve toplam kalıcılık düzeyi puanları arasında, deney grubu lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur. Bu araştırma ile Dizgeli Öğretim yönteminin, Geleneksel Türk Sanat Müziği eğitiminin nitelik ve verimlilik bakımından bulunduğu noktadan daha üst noktaya taşıyabilecek özellikte bir yaklaşım olduğu ortaya konmuştur.

Korkmaz Toklucu (2013) tarafından yapılan “İşbirliğine Dayalı Öğrenme Yöntemi ile Dizgeli Eğitimin 4. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Başarıya, Kalıcılığa ve Tutuma Etkisinin Karşılaştırılması” isimli çalışmada işbirliğine dayalı öğrenme yönteminin ve dizgeli eğitimin öğrencilerin akademik başarılarını, Sosyal Bilgiler dersine yönelik tutumlarını artırmada ve öğrencilerin edindikleri bilgilerin kalıcılığında etkili olduğu ortaya konmuştur. Aynı çalışmada işbirliğine dayalı öğrenme yönteminin, dizgeli eğitim ve yapılandırmacı öğrenme yaklaşımına göre öğrenci tutumlarında daha etkili olduğu sonucu elde edilmiştir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırma dizgeli eğitim yaklaşımının dördüncü sınıf İngilizce dersi “My Clothes” ünitesindeki öğrenci erişimine etkisini belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Dizgeli öğretim modeli, farklı akıl yürütme yollarının işe koşulmasını; bilgiyi bulup çıkarma, anlama, kullanma ve yeniden üretme becerisinin kazanılmasını öngörmektedir (Sönmez,2004). İlköğretim, orta öğretim ve yükseköğretim seviyesinde farklı derslerde etkililiği ortaya konan Dizgeli Eğitim yaklaşımının yabancı dil öğretiminde etkililiğinin araştırılması gerekmektedir. Bu nedenle dizgeli öğretimin yabancı dil öğretiminde öğrenci erişimine etkisi araştırılmak istenmiştir.

Problem Cümlesi

Problem Cümlesi: İlkokul dördüncü sınıf İngilizce dersin “**My Clothes**” Ünitesinde uygulanan dizgeli öğretimin öğrenci erişimine etkisi var mıdır?

Alt Problemler

1. Dizgeli öğretim uygulanan sınıftaki öğrencilerin uygulama öncesi ve sonrası puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
2. Dizgeli öğretim uygulanan ve uygulanmayan sınıflardaki öğrencilerin başarıları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

Denenceler

1. Dizgeli öğretim uygulanan sınıftaki öğrencilerin uygulama öncesi ve sonrası puanları arasında anlamlı bir fark vardır.
2. Dizgeli öğretim uygulanan ve uygulanmayan sınıflardaki öğrencilerin başarıları arasında anlamlı bir fark vardır.

Sayıtlar

1. Kapsam geçerliliği için başvuru uzman kanısı yeterlidir.

2. Kontrol altına alınamayan istenmedik değişkenler her iki grubu da aynı oranda etkilemiştir

Tanımlar

Dizgeli Öğretim: İlköğretim 4. sınıf Sosyal Bilgiler dersinde yer alan “Kıyafetler ve Renkler” ünitesinin işlenişiyle ilgili araştırmacı tarafından hazırlanıp ek...’de sunulan ders planlarındaki etkinliklerdir.

Erişi: İngilizce Dersi “My Clothes” ünitesine yönelik oluşturulan ölçme aracında öğrencilerin son test puanlarından ön test puanlarının çıkarılmasından elde edilen puanların ortalaması.

Deney grubu: İngilizce dersinde Dizgeli Öğretim kullanılan grup

Kontrol Grubu: İngilizce dersinde uygulamada olan öğretim programının kullanıldığı grup

Sınırlamalar

Bu araştırma;

1. 2013-2014 öğretim yılında Konya’da iki farklı ilkokulun iki dördüncü sınıfında okumakta olan öğrenciler,
2. İlkokul 4. sınıf İngilizce dersinde işlenmekte olan “My Clothes” ünitesi,
3. İlkokul 4. sınıf İngilizce “My Clothes” ünitesinden elde edilen erişim ve başarı puanları ve;
4. Dizgeli öğretim ve yürürlükte olan öğretim programı ile sınırlıdır.

YÖNTEM

Bu bölümde yöntem, denekler, verilerin cinsi ve kaynağı, veri toplama araçları ve istatistikler üzerinde durulacaktır.

Araştırma Modeli

Bu araştırmada deneysel yöntemin iki farklı deseni kullanılmıştır. Dizgeli eğitimin kendi içinde etkililiği konusunda ön test son test tek grup modeli; dizgeli eğitim ile bu tür eğitimin kullanılmadığı kontrol gruplarının karşılaştırılmasında ise kontrollü son test modeli işe koşulmuştur.

Deneysel yöntemde, dış çevrenin değiştirilmesi ya da istenen deneklerin bir araya getirilmesiyle suretiyle, farklı inceleme ya da deney durumları oluşturulmaktadır. Deneysel yöntem problemlerin kontrol edilmiş deney koşulları altında incelenmesidir. (Kaptan, 1998). Bu modelde seçme yoktur. Araştırma, belirli amaçlar için daha önce şekillenmiş gruplar üzerinde yapılmaktadır. Daha önce şekillenmiş gruplar random yolla deney ve kontrol grubu olarak atanır. Gruplar deneye başlamadan ve başladıktan sonra ölçüme tabi tutulur (Gay, Mills ve Airasian, 2006; Kaptan, 1998).

Araştırma, belirli amaçlar için daha önce şekillenmiş gruplar üzerinde yapılmaktadır. Daha önce şekillenmiş gruplar random yolla deney ve kontrol grubu olarak atanır. Gruplar deneye başlamadan ve başladıktan sonra ölçüme tabi tutulur (Gay, Mills ve Airasian, 2006; Kaptan, 1998).

Dizgeli eğitimin kendi içinde etkililiği konusunda ön test son test tek grup modeli kullanılmıştır. Hedef ve davranışları belirlemek için ön test kullanılmış.

Dizgeli eğitim ile bu tür eğitimin kullanılmadığı kontrol gruplarının karşılaştırılmasında son test modeli işe koşulmuştur.

Birinci alt problem için bu model şematik olarak şöyle gösterilebilir.

Grup 1 Ön Test Deney (Dizgeli Eğitim) Son Test

İkinci alt problem için bu model şöyle gösterilebilir:

Grup 1 Deney (Dizgeli Eğitim) Son Test

Grup 2 Kontrol (Dizgeli Eğitim Yok) Son Test

Denekler

Araştırmada deneysel desen kullanıldığından evren ve örneklem tayinine gidilmemiştir. Araştırmanın deneklerini, 2013–2014 eğitim-öğretim yılı Konya ilindeki iki farklı ilköğretim okulunda okuyan 4. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmada deney ve kontrol grubu olmak üzere iki grupta çalışmalar yapılmıştır. Araştırmaya deney grubunda 14 erkek, 15 kız olmak üzere 29 öğrenci; kontrol grubunda ise araştırmaya 7 erkek 12 kız olmak üzere 19 öğrenci katılmıştır.

Veri Toplama Araçları

Bu başlık altında araştırmada veri toplamak için kullanılan ölçme araçları ve özellikleri verilmiştir.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Bu araştırmada, İngilizce dersinde kullanılan dizgeli eğitim ve yaklaşımının öğrencilere kazandırılmak istenen davranışları hangi düzeyde kazandırdığını ölçmek amacıyla, araştırmanın başında başarı testi hazırlanmıştır.

Hedefler ve Davranışlar saptanmış, bunlar belirtke tablosuna yerleştirilmiş ve yerindeliği konusunda uzman kanısı alınmıştır. Hangi hedef ve davranışlarının ölçüleceği belirtke tablosundan seçilmiş ve onlarla ilgili birer soru hazırlanmıştır.

Hazırlanan ölçme aracının kapsam geçerliği konusunda uzman kanısı alınmıştır. Genel güvenilirlik katsayısı Cronbach Alfa değeri 0.975 olarak bulunmuştur.

BULGULAR

Birinci denenceye ilişkin bulgular

Araştırmanın birinci denencesi “Dizgeli öğretim uygulanan sınıftaki öğrencilerin uygulama öncesi ve sonrası puanları arasında anlamlı bir fark vardır.” şeklinde idi.

Tablo 1. Kontrol grubu öğrencilerinin ön test-son test başarı puanlarının farklılığı için t-testi sonuçları

Grup	n	Test	$\bar{X}$	SS	sd	t
Deney	29	Öntest	2.1	3.56	28	13.13
		Sontest	42.7	17.5		

Tablo1 incelendiğinde, öntest ve sontest puanlarının $\bar{X}_{\text{öntest}}= 2.1\pm 3.56$ ile $\bar{X}_{\text{sontest}}= 42.7\pm 17.5$ arasında değiştiği görülmektedir. Deney grubunun öntest ve sontest puanları arasında hesaplanan bağımlı gruplar t testi sonucu [$t_{(28)}= 17.5, p<0.05$] anlamlı bir farklılığın olduğunu göstermektedir. Bu sonuca göre Dizgeli Eğitim yaklaşımının İngilizce dersinde başarıya anlamlı düzeyde olumlu etkisi olduğu söylenebilir.

İkinci denenceye ilişkin bulgular:

Araştırmanın ikinci denencesi; “Dizgeli öğretim uygulanan ve uygulanmayan sınıflardaki öğrencilerin başarıları arasında anlamlı bir fark vardır.” şeklinde idi

Tablo 2. Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin son test başarı puanlarının farklılığı için t-testi sonuçları

Grup	n	Test	$\bar{X}$	SS	sd	t
Deney	29	Son Test	42.7	17.5	45	2.37
Kontrol	18	Son Test	33.1	15.01		

Tablo2.’de görüldüğü gibi deney grubunun “My Clothes” ünitesindeki son test puan ortalaması 41.3 kontrol grubunun ise 33.1’dir. Deney ve kontrol gruplarının son test puan ortalamaları arasında fark olup olmadığı “t” testiyle yoklanmış, gözlenen 2.37 “t” değeri ile dizgeli öğretim yapılan deney ve geleneksel öğretim yapılan kontrol gruplarının son test puan ortalamaları arasındaki fark. 05 manidarlık ve 45 serbestlik derecesiyle anlamlı bulunmuştur. Bu bulgulara göre deney grubunda kullanılan dizgeli öğretimin, dizgeli öğretim uygulanmayan kontrol grubundaki başarı puanları baz alındığında daha etkili olduğu söylenebilir.

YORUM, SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırma verilerine göre elde edilen sonuçlar aşağıdaki gibi yorumlanıp açıklanabilir. İlkokul dördüncü sınıf öğrencileri İngilizce öğrenimine dördüncü sınıfta başladıkları için öğrencilerin İngilizce ile ilgili ön bilgileri oldukça sınırlıdır. Uygulanan ön test de bu görüşü doğrulamaktadır. Bu da farklı bir yaklaşımın kullanılmasında araştırmanın etkililiği açısından önemlidir.

Çalışmada başarı testi olarak toplam 67 soruluk bir test kullanılmıştır. Deney grubu ön test ve son test sonuçlarına göre Dizgeli Eğitim yaklaşımı ile 2.1 olan başarı puanı (%3.1), 42.7 başarı puanına (%63,7) ulaşmıştır. Uygulanan Dizgeli Eğitim yaklaşımı ile 40.6 erişim puanı elde edilmiştir. Bu da uygulanan yaklaşımın etkililiğini ortaya koymaktadır.

Dizgeli öğretim uygulanan ve uygulanmayan sınıflardaki öğrencilerin başarıları arasında anlamlı bir fark vardır. Deney ve kontrol grupları son test başarı puanları incelendiğinde Deney Grubu son test başarı puanı 42.7 (%61.6)'dır. Kontrol grubu 33.1 (%49.40) puanlık bir ortalaması bulunmaktadır. Deney grubu lehine 9.6 puanlık bir fark oluşmuş ve bu fark .05 manidarlık ve 45 serbestlik derecesiyle anlamlı bir fark bulunmuştur.

Piji (2006) "Dizgeli Öğretime Göre Geliştirilen Eşlik Dersi Programının Akademik Başarıya, Tutuma, Yeterlik Algısına ve Kalıcılığa Etkisi", Küçükoğlu (2007) tarafından yapılan "Dizgeli Öğretimin Öğrenci Erişimine Etkisi" isimli çalışmada, ÖNTAŞ (2010) tarafından " İlköğretim Sosyal Bilgiler Dersinde Yapılandırmacı Yaklaşım İle Dizgeli Eğitimin Öğrenci Erişimine Etkisi Arasındaki Fark" isimli çalışmada çalışmada benzer sonuçlara ulaşılmıştır.

Eldemir (2010) tarafından yapılan "Geleneksel Türk Sanat Müziği Dersinde Dizgeli Öğretim Yönteminin Öğrenci Erişimine Ve Kalıcılığa Etkisi" isimli çalışmada Deney ve kontrol gruplarının akademik başarı son test puanlarının birbirinden anlamlı düzeyde farklı olmadığı, işbirliğine dayalı öğrenme yönteminin, dizgeli eğitim ve yapılandırmacı öğrenme yaklaşımına göre öğrenci tutumlarında daha etkili olduğu sonucu elde edilmiştir.

Dizgeli Eğitimin uygulandığı kontrol grubundaki uygulamalar araştırmacının kendisi tarafından yapılmıştır. İngilizce dersinde kullanılan dizgeli eğitim ve yaklaşımının öğrencilere kazandırılmak istenen davranışları hangi düzeyde kazandırdığını ölçmek amacıyla, araştırmanın başında başarı testi hazırlanmıştır.

Hedefler ve Davranışlar saptanmış, bunlar belirtke tablosuna yerleştirilmiş ve yerindeliği konusunda uzman kanısı alınmıştır. Hangi hedef ve davranışlarının ölçüleceği belirtke tablosundan seçilmiş ve onlarla ilgili birer soru hazırlanmıştır. Hedef ve davranışlara göre eğitim içeriği hazırlanmıştır.

Dizgeli öğretim yaklaşımına göre 2+2 şeklinde dört saatlik iki adet ders planı hazırlanmış ve uygulanmıştır.

Ders esnasında sadece öğrenci ve öğretmen kitaplarına bağlı kalınmamış Dizgeli Öğretime göre farklı metot ve teknikleri işe koşulmuş, ağırlık olarak öğrenci merkezli uygulamalar olmak üzere yerine göre öğretmen yerine göre de öğrenci merkezli uygulamalar gerçekleştirmiştir. Öğrencinin dikkatini hem çekebilmek hem de bu dikkati sürdürülebilmelerini sağlamak için ders esnasında silgi, tebeşir, karatahta, akıllı Tahta, laptop, sözlük, Flipchart, Flashcard, tuvalet kağıdı, Flash Bellek, Hoparlör eğitim materyali olarak kullanılmıştır. Öğrencilerin motivasyonlarını artırmak için ağırlıklı olarak yaygın eğitimde kullanılan çeşitli hareketlendiriciler işe koşulmuştur.

Araştırma sonuçlarına dayanarak aşağıdaki öneriler ileri sürülebilir:

1. Bu çalışmada dizgeli eğitimin İngilizce dersinde öğrencilerin başarılarını artırmada etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçtan hareketle İngilizce öğretiminde başarıyı artırmada dizgeli eğitim kullanılabilir.

2. Araştırma sonucuna göre dizgeli yaklaşımı İngilizce dersinde öğrencilerin başarılarını etkili olmuştur. Araştırma sonucuna bağlı olarak öğretmenlerin İngilizce dersinde sadece öğrenci-öğretmen kitaplarında yer alan etkinliklerle sınırlı kalmayıp başta dizgeli eğitim olmak üzere farklı anlayış, yaklaşım, yöntem ve teknikleri kullanmaları önerilebilir.
3. Daha çok yaygın eğitimde kullanılan oyun ve hareketlendiriciler işe koşularak derse çeşitli nedenlerden derse karşı ilgisi olmayan veya ilgisini kaybetmiş öğrencilerin dikkatleri çekilebilir
4. Yapılacak yeni araştırmalarda İngilizce dersi için Dizgeli Eğitim yaklaşımı kullanılacak diğer farklı yaklaşımların sonuçları ile karşılaştırılabilir.
5. Araştırma Konya İlinde iki farklı ilköğretim okulunun dördüncü sınıflarında (Deney Grubu: 29, Kontrol Grubu 19 olmak üzere) uygulanmıştır. Farklı öğretim düzeylerinde ve daha geniş bir örneklem üzerinde yeni çalışmalar yapılabilir.
6. Araştırmada dizgeli öğretimin başarıya etkisi araştırılmıştır. Dizgeli eğitim yaklaşımının İngilizce dersindeki kalıcılığa etkisi yeni çalışmalarda araştırılabilir.
7. Yapılacak yeni araştırmalarda katılımcı görüşlerine yer verilebilir ve bu doğrultuda öğrencilerin dizgeli eğitimle ilgili görüşlerinden yararlanılarak yeni ve uygun öğrenme öğretme teknikleri denenip geliştirilebilir.
8. Bu çalışmada ve daha önceki yapılan çalışmalarda sonuçlar paralellik göstermektedir. Bu doğrultuda Dizgeli Öğretim yaklaşımının okullarda yaygınlaştırılması için öğretmenlere hizmet içi eğitim kursları düzenlenebilir. Öğretmen adaylarına ise ilgili derslerde öğretilmelidir.

KAYNAKLAR

- Erol,Ahmet. (2008) “Teaching to Mixed Ability Classes and Various Applications Used in 6th Grade Elementary School EFL Students” Yüksek Lisans Tezi. S.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Türk Dil Kurumu <http://www.tdk.gov.tr/>
- Korkmaz Toklucu,S.(2013) . Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Başarıya, Kalıcılığa ve Tutuma Etkisinin Karşılaştırılması .Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırşehir.
- Küçüköğlü, A., Bay, E., (Ed:Durmuş EKİZ& Haydar Durukan), 2007, Eğitimin Felsefi TemelleriLisans Yay.
- Küçüköğlü,A.(2007) Dizgeli Öğretimin Öğrenci Erişisine Etkisi. Yayımlanmamış doktora tezi. Atatürk Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum
- Öntaş,T. (2010) İlköğretim Sosyal Bilgiler Dersinde Yapılandırmacı Yaklaşım İle Dizgeli Eğitimin Öğrenci Erişisine Etkisi Arasındaki Fark. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Hacettepe Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara

- Paker, T, (2006), Çal Bölgesindeki Okullarda İngilizce Öğretiminin Sorunları ve Çözüm Önerileri, Çal Sempozyumu,2006
- Piji, D. (2006). Dizgeli Öğretime Göre Geliştirilen Eşlik Dersi Programının Akademik Başarıya, Tutuma, Yeterlik Algısına ve Kalıcılığa Etkisi. Yayımlanmamış doktora tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Sönmez, V. (2004). Dizgeli Eğitim. Ankara. Anı Yayıncılık.
- Sönmez, V. (2006). Gelecekteki Olası Eğitim Sistemleri. Ankara:Anı Yayıncılık.
- (Talism Terbiye, 2014)

Genişletilmiş Özet

Problem Durumu: TDK (2014) dili İnsanların düşündüklerini ve duyduklarını bildirmek için kelimelerle veya işaretlerle yaptıkları anlaşma olarak tanımlamaktadır. Dil bir iletişim aracıdır. Bir toplumda yaşayan bireyler birbirleriyle aynı dili konuşarak iletişim kurarlar. Hızla Gelişen ve değişen dünyamızda artık sadece bulunduğumuz toplumun dilini değil, farklı toplumlardan insanlarla iletişim kurmamıza imkân sağlayan dilleri öğrenmek bir zorunluk haline gelmiştir.

Günümüzde ekonomik ve teknolojik gelişmeler sonucunda, yabancı dil olarak İngilizce neredeyse tüm ülkelerde kullanılan “dünya dili” haline gelmiştir. Bu nedenle ülkemizde de yabancı dil öğretimi daha çok İngilizce öğretimi üzerinde yoğunlaşmıştır.

Ülkemizde İngilizce en çok tercih edilen yabancı dil olup İngilizce öğretimi gün geçtikçe daha erken yaşlarda verilmeye başlanmıştır. Devlet okullarında ikinci sınıf özel okullarda ise anaokulundan itibaren öğretimi yapılmaktadır.

Bu çalışmalarla birlikte İngilizce öğretiminin iyileştirilmesi için gerek Milli Eğitim Bakanlığı düzeyinde gerekse akademik camiada farklı çalışma ve araştırmalar yürütülmektedir.

Bu çalışmada da çeşitli eğitim düzeylerindeki farklı derslerde etkililiği ortaya konmuş olan dizgeli öğretim yaklaşımının İngilizce öğretimindeki etkililiği araştırılmıştır.

Araştırmanın Amacı: Dizgeli öğretimin yabancı dil öğretiminde öğrenci erişimine etkisi araştırılmak istenmiştir İlkokul dördüncü sınıf İngilizce dersi “My Clothes” Ünitesinde uygulanan dizgeli öğretimin öğrenci erişimine etkisi var mıdır? Dizgeli öğretim uygulanan sınıftaki öğrencilerin uygulama öncesi ve sonrası puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır? Dizgeli öğretim uygulanan ve uygulanmayan sınıflardaki öğrencilerin başarıları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

Yöntem: Bu araştırmada deneysel yöntemin iki farklı deseni kullanılmıştır. Dizgeli eğitimin kendi içinde etkililiği konusunda ön test son test tek grup modeli; dizgeli eğitim ile bu tür eğitimin kullanılmadığı kontrol gruplarının karşılaştırılmasında ise kontrollü son test modeli işe koşulmuştur.

Bulgular ve Sonuç: Deneysel grubunun ön test ve son test puanları arasında hesaplanan bağımlı gruplar *t* testi sonucuna göre göre Dizgeli Eğitim yaklaşımının İngilizce dersinde başarıya anlamlı düzeyde olumlu etkisi olduğu söylenebilir. Kontrollü son test modeline göre ise deney grubunda kullanılan dizgeli öğretimin, dizgeli öğretim uygulanmayan kontrol grubundaki başarı puanları baz alındığında daha etkili olduğu söylenebilir.

Kapanış ve Öneriler: Araştırma daha önce Dizgeli Öğretim ile ilgili yapılan çalışmalarla benzer sonuçlar ortaya koymaktadır. Dizgeli öğretim yaklaşımı İngilizce Dersinde etkinliği ortaya konmuştur. Dizgeli Öğretim yaklaşımı farklı düzeylerde uygulanabilir, araştırmalarda katılımcı görüşlerine yer verilebilir, İngilizce derslerindeki başarıyı artırmada Dizgeli Eğitim yaklaşımı kullanılabilir.

İlkokul Dördüncü Sınıf İngilizce Dersinde Kullanılan Dizgeli Öğretimin Öğrenci Erişisine Etkisi

Anahtar sözcükler: Dizgeli Eğitim, İngilizce Öğretimi